

lentet volna a mi számunkra, szintén Olaszország baktatja el Londonban, anélkül azonban, hogy helyette tudott volna adni valami más megoldást. A magyar gabonafőleség eláthatatlanul hever a raktárakban és Olaszország ahelyett, hogy gabona-szükségletétőlünk szerezne be, orosz dömping-gabont vásárol. Ezek után előáll Bethlen, balsikerű külpolitikáját állítja eléünk követendő példaképpen és parlamenti beszédével megakasztja a francia orientációt.

— De nemcsak gazdasági vonatkozásban állunk itt izoláltnak, így vagyunk

a békerevizió

gondolatával is. A kormányzat, amely gondatlan volt pénzügyi és gazdasági téren, elgyöngyöztette a revízió gondolatát is. Néhány évvel ezelőtt még a revízió problémájától volt hangos a világpolitika és a revízió vágya elevenen élt az egész nemzetben, ma azonban a Kollussorba jutott nemzet nagy gondolatokért nem tud harcolni olyan áttűző erővel, mint ahogyan harcolni kellene.

— Csúfosan megbukott a Bethlen-kormány pénzügyi politikája is, mert hiszen nem jelentettek semmit azok a számok, amelyek az államháztartás stabilitását látszottak igazolni, stabilitásról nem lehet beszélni akkor, amikor a számok igazságát nem támasztja meg

a magángazdaság prosperitása.

Evekkel ezelőtt, amikor sürgettük a feltornáztott költségvetés lefaragását, a kormány oldaláról gunyos leintésben volt részünk és most Bethlen István meghajítja az elismerés zászlaját a pénzügy-miniszter előtt, aki 150 millió pengőt le tudott faragni az államháztartás költségvetéséből. Ez a legfrissebb politikai játék. 1927-ben Smith Jeremiás megállapította, hogy az ország pénzügyi egyensúlya helyreállítottnak mondható, ha a kormány óvakodik a kiadások szaporításától és a külföldi kölcsönök felvételétől. Ennek éppen az ellenkezője történt. Nem lehet azt mondani, hogy a mai helyzet száz százalékosan a világválság következménye, mert abban, hogy az ország belső válsága egy-nyitve kimélyült, nagyrésze van a kormányzati rendszernek. Bethlen István most megállapítja, hogy a katasztrófát a buza áresése idézte elő. Furcsa dolog az, ha a volt kormányelnök utólag állapítja meg a diagnózist, de kormányzása idején semmiféle előrejelzést nem tanúsított. Az ellenzék évek óta figyelmeztette a kormányt arra, hogy a buza ára le fog esni, mert a lakodalom nem tarthat soká és az állam életét nem lehet a 35 pengős buzára alapozni.

— Az egyetemen nem tartják ezeket a dolgokat? — szól közbe valaki a közönség soraiból.

— Tanítják, de ők nem járnak oda! — válaszolt Rassay. Magyarországon nem a miniszterelnökség előtt, hanem utána mennek az emberek a közgazdasági egyetemre. (Derűtlenség.)

Rassay ezután a Bethlen-rezim alkotási lázáról beszél. Örül, hogy a parlamenti ellenzék vezetői lejötték most vele Szegedre, mert igazi ellenzéki képviselő csak az lehet, aki végigmegy ezen a városon és látja, hogyan örököltette meg önmagát a tízéves rendszer kőben, érchen, márványban. Néhány lépéssel távolabb pedig a kulturfőlény nagyobb dicsőségére rongyos aszfaltburkolatokat, tengerpartokat láthat. A rendszer hívei azt mondják, hogy itt nem történt tékozlás, mert az elköltött pénz meg van a nemzeti vagyonban. Furcsa helyzetbe kerülne Szeged, ha ki akarná árulni az alkotásokból a beléjük költött pénzt, ha el akarná adni például a szobrokat, vagy az állam, ha el akarná adni Lillafüredet, a csődbe jutott borházakat, a külföldi követségek pompásan berendezett palotáit, a Szent Márk-téref.

Megebukott a kormány gazdasági politikája is,

mert a kormányzat mesterségesen csinált itt ipart és azt körülbástyázta védővámokkal. akkor megteremtette a mezőgazdaságot a bolétával, de a boléta is megebukott. Az állam 38 millió pengőt fizetett rá a bolétára és most, amikor a kormányzat bevallja, hogy a módszer megebukott, el ejtette, de behozta helyette a másik abuszurdumot, a lisztadóval kombinált földadó-elengedést. A földadó-elengedés bizonyos vonatkozásokban helyes, de csak akkor, ha a kis élelencsék számára jelent könnyítést. Meg kell szüntetni a gazdasági életben kifejlesztett privilégiumokat és a protekcionizmust.

Rassay ezután

belpolitikai kérdésekkel

foglalkozva hivatkozott Károlyi Gyula miniszterelnök egyik régebbi kijelentésére, amely szerint ezzel a választójoggal nem lehet megegyszer választani.

— Kulturállamban, ha a kormányelnök ilyen kijelentést tesz, annak csak egy konzekvenciája lehet: meg kell alkotni az új választójogi törvényt és a lehető leggyorsabban ki kell írni az

új választást. Károlyi Gyula megállapítása azt jelenti, hogy ez a választójog nem alkalmas a nemzeti akarat kifejezésére, tehát olyant kell alkotni, amely alkalmas rá.

— Kérdem, honnan veszi a kormányzat azt az önértéket, amellyel szembefordul a nemzet összefogás gondolatával. Azt hirdetik, hogy azért nincs szükség a koncentrációra, mert az egységes párt kompakt többség. Az egységes párt ma olyat fele, mint egy drokbafordult, összetört autó tartályban lévő benzin, amely csak arra való, hogy felrobbanjon és pusztítson. Új motor kell és meg kell tisztítani a motorba való benzint. Azt mondják, hogy az egységes párt erő, mi azonban tudjuk, hogyan jött létre ez az erő. Szuronyokkal, a nemzet megtévesztésével hozták létre. Mi lett azóta a fénys választási igéretekkel, mi lett a pompás városkapukkal, az üres telkekkel, amelyekre már ragyogó palotákat álmodott a félrevezetett lakosság. A választás után hal hűtővel bekövekezett az összeomlás, amikor kiderült, hogy minden búske ígért csak silyán választási harugság volt.

Politikai pályám legszűgyenesebb emléke a 33-as híztottsághoz fűződik. — folytatta beszédét. — Ugy állunk ott, mintha egy vagyonbukott cég helyzetét vizsgáltuk volna. Csak a legkétségbeesettebb harcok, huzavonák után leettett megtudni, hogy mennyi a magyar állam költségvetésén kívüli adóssága.

— Nekünk nem imponál az az új Zrínyiász, amit az egységes párt kirohanása jelent a nemzeti összefogás gondolata ellen. Hiába öltük magukra szefogás gondolata ellen. Hiába öltük magukra a népielöljárói kölcsönvet díszruhákat, hiába gurítják föl a bástyafokokra a motalkóhordókat és hiába töltik meg zsebeiket a panamák aranyával, Treuge Deit kívánnak tőlünk a válság idejére és a nemzet érdekében hivatkoznak, mint mindig, amikor bajba kerültek. Hát mi

kiragadjuk a nemzetet a kezük-ből,

nem engedjük, hogy játékszernek használják meg tovább is. Károlyi Gyula érezte meg történelmi

feladatát, vagy hagyja el a helyét. A politika mai dszungslijében csak

a házfelosztás

fegyverével lehet járni. Hiába küzdenek a koncentráció ellen, ez a koncentráció már létrejött a nemzet lelkülésében. Mi nem Bethlennel szarunk koncentrációt, hanem a bűnelket megbéni emberekkel. A felelősség most elsősorban Károlyi Gyuláé, mert a hatalom az ő kezében van, ha ő késlekedik, akkor a mentés egyetlen lehetőségét mulasztja el.

— Sokszor megvádoltak azzal, hogy nem vagyok pártember, — fejezte be Rassay a beszámolója —, lehet, hogy ez így van, de én jó hazafi és jó polgár akarok elsősorban lenni. Lehet, hogy nem vagyok jó ellenzéki sem, de egy célom van, a nemzet megmentése.

A tapsal, eljenzéssel fogadott beszéd után a közönség a helyén maradt, bár az emelvényen ülő politikusok már megindultak a kijárat felé.

— Halljuk Nagy Emilt, halljuk Sigrayt! — kiáltották a nézőtérrel.

Nagy Emil az ügyeletes rendőrtiszt felé intett és harsány hangon kiáltotta:

— Nem lehet.

A tömegben a nyugtalanság csak akkor szűnt meg, amikor Rassay néhány szóval nyugalomra kérte fel a beszámológyűlés közönségét. A tömeg az uccán is éljenezte az ellenzéki politikusokat. Rassay vasárnap délután

Alsótanyára

ment ki, ahol a Domaszéki Gazdasági Kör közgyűlésén megköszönte díszelnökké való megválasztását. Rassay hosszabb beszédében vállalta az elmúlt idők politikai és gazdasági eseményeit, rámutatott azokra a súlyos hibákra, amelyeket a rendszer elkövetett. Itt is hangsúlyozta, hogy a nemzeti összefogás az egyetlen járható út a jövőben, az eddigi pazarló, elhibázott gazdaságpolitikával szemben Komoly produktív gazdálkodásra van szükség.

A gazdák nevében Kispéter Pál gazdaköri elnök mondott köszönetet Rassay Károlynak.

Gróf Károlyi Gyuláné pere a szegedi törvényszéken 167 vásárhelyi gazda ellen

(A Délmagyarország munkatársától.) Erdélyben perben hozott ítéletet a szegedi törvényszék. Gróf Károlyi Gyuláné és 167 vásárhelyi gazda perében, amely régóta folyik a szegedi törvényszék előtt.

Gróf Károlyi Gyuláné, Károlyi Melinda grófnő 1920—21. években több ezer holdas Nagysziget-dűlő ingatlánát áruba bocsátotta. A földet 167 vásárhelyi kigazda vette meg. A vétel után jó idő múlva, 1929 elején 50.000 pengő erejéig pórt indított a földvásárlók ellen azon a címen, hogy nem akarják megtéríteni a vagyonváltás hasznbérét, melyet helyettük fizetett be az államkincstárba.

A pörbevonat gazdák védekeztek a kereset ellen, mire a grófnő azt kívánta igazolni,

hogy tény, hogy ő fizette be a nyíregyházi pénzügyigazgatóság által kirótt vagyonváltást és hasznbérteket, melyeket tulajdonképpen a vásárlóknak kellett volna leróni.

A gazdák azzal érveltek, hogy a grófnő által módosított, az eredeti szövegtől sokban eltérő szerződést kényszerhelyzetben fogadták el, ugyanis akkor már birtokában voltak a földnek és egyébként is csak a vagyonváltást vállalták magukra, amit fizettek eddig is és fizetni fognak ezután is.

A törvényszék sokáig foglalkozott a perrel. Több tárgyalás volt és most hirdettet ítéletet a törvényszék. A grófnőt keresetével elutasította a bíróság és arra kötelezte, hogy a perköltséget fizesse meg.

Hogyan halt meg Szabó Pál a dorozsmai országuton

A törvényszék felmentette az emberöléssel vádolt Csikos Antalt

(A Délmagyarország munkatársától.) A múlt év november 23-án hajnalban egy borzalmasan ösz. szerencsolt holttestet találtak a járókelők a dorozsma-forráskuti országuton. A vizsgálat és a boncolás adatai arra mutattak, hogy az éj sötétjében autó gázolta halálra Szabó Pál gazdálkodót. Csak később merült fel az a gyanu, hogy Szabó Pált meggyilkolták. A gyilkost lázasan kereste a rendőrség, rövidesen letartóztatták Csikos Antal gazdálkodót, aki a bűncselekményt engedélytelen gyűlöletből elkövette. Még egy terheltje volt az ügynek: Gyuris Vince, aki ellen később az eljárást megszüntették. Gyuris Vince rendkívül terhelt vallomást tett Csikos ellen.

A vád a gyilkosság előzményét és lefolyását a következőképpen rekonstruálta a tanuvallomások és az újabb szakértői vélemények alapján. A két ember a Sándor-féle kocsmában iddógalt. Csikos Antal az éj folyamán többek előtt kijelentette, hogy még az éjszaka meghal valaki. Amikor Szabó Pál illas állapotban eltávozott a kocsmából, Csikos utána sietett, hátulról a földre rántotta és addig ütötte-verte, amíg élet volt benne. Gyuris látta messziről, amikor a tettes utolérte

Szabót, a földre rántotta és többször beleugrott. Csikos Antalt hétfőn vontá felelősségre szándékos emberölés bűntette miatt a szegedi törvényszék Vildtanácsa. Csikos tagadta a vádat. Elismerte, hogy a távozó Szabó után sietett, de csak azért, hogy valamilyen munka miatt néhány szót váltson vele. A bíróság közle husz tanut hallgatott ki a délelőtti és délutáni tárgyalás során. A fiatal legények arról tettek ingadozó vallomást, hogy Csikos fenyegető kijelentéseket tett. Gyuris vallomásának éppen azt a részét változtatta meg, amelyre az orvosszakértők véleményüket alapították.

Dr. Szarvas János ügyész után dr. Deltre János mondotta el védőbeszédét és főleg a szakértői véleményre és Gyuris vallomásával foglalkozva felmentést kért.

A bíróság rövid tanácskozás után Csikos Antalt felmentette a vád alól, azzal az indoklással, hogy a vád nem nyert kellő beigazolást.

Az ügyész az ítélet miatt fellebbezést jelentet be.

— Olcsóbb ár, nagyobb forgalom és decemberben takarékosági visszaértés!